

CAPA, AQUÍ

Coincidint amb la commemoració del setantè aniversari de la Guerra Civil i dins el marc de la recuperació de la memòria històrica de la Segona República, de la terrible confrontació armada que entre 1936 i 1939 va patir el nostre país, de la postguerra i de la dictadura franquista, es presenta aquesta exposició, basada principalment en el reportatge que el fotògraf Robert Capa va realitzar el 15 de gener de 1939 a les comarques del Tarragonès, el Baix Penedès, l'Alt Penedès i el Garraf.

Les fotografies de Capa són un testimoni de primera mà de la tragèdia que es va viure en aquestes quatre comarques els darrers dies de la guerra quan desenes de milers de refugiats civils i militars es retiraven del front davant l'avanç de les tropes nacionals que aquell 15 de gener ja es disposaven a ocupar Tarragona.

La localització sobre el terreny d'alguns dels indrets on Robert Capa es va aturar per fer les seves fotografies ha estat fruit d'un meticolós treball de recerca que s'ha dut a terme el 2006 per primera vegada.

Aquesta exposició és un homenatge a aquest fotògraf, però és, sobretot, un memorial en record dels milers i milers de catalans que van ser víctimes de la guerra i de la dictadura feixista i, també, un crit a favor de la concòrdia entre tots els pobles de món.

Palau Firal i de Congressos de Tarragona

Del 15 de gener
al 28 de febrer de 2009

C/ Arquitecte Rovira, 2. Tarragona

Horaris de l'exposició (entrada lliure):

de dimarts a diumenge:

- matins d'11 a 14 h.
- tardes de 17 a 20 h.

Acte inaugural

Dijous 15 de gener a les 19 h.

Visites guiades (gratuïtes):

Dijous 22 de gener a les 18 h.

Dissabtes 31 de gener, 7 de febrer
i 21 de febrer a les 18 h.

Per assistir-hi cal inscripció prèvia
al telèfon 977 245 577

CAPA, AQUÍ

Fotografies de Robert Capa

Tragèdia republicana al final de la Guerra Civil

El 15 de gener de 1939 a les
comarques del Tarragonès,
l'Alt i el Baix Penedès i Garraf

Palau Firal i de Congressos de Tarragona
15.01.09 / 28.02.09

EXPOSICIÓ AUTORIZADA PER L'INTERNATIONAL CENTER OF PHOTOGRAPHY, NEW YORK, USA

© MAGNUM PHOTOS / CONTACTO

El llegendari fotògraf Robert Capa

Nascut el 1913 a Pest (Hongria), una de les dues ciutats a banda i banda del Danubi que conformen l'actual nucli urbà de Budapest, Endre Ernő Friedman era fill d'una família jueva de classe mitjana. Després de cursar els primers estudis a Budapest es traslladà a Berlín, on es matriculà el 1931 en una escola liberal de periodisme.

Sortí precipitadament d'Alemanya quan Hitler, després d'accedir a la cancelleria el 1933, va il·legalitzar el partit comunista i inicià la persecució contra els jueus. Viatjà com a exiliat a Viena i després a París, on va començar a treballar de fotògraf. El 14 d'abril de 1935 Endre Friedman ja va realitzar el primer reportatge a Espanya amb motiu de la manifestació celebrada a Madrid en commemoració dels quatre anys de proclamació de la Segona República. Va ser en aquest moment de la seva carrera quan va adoptar el nom professional de Robert Capa. Va tornar a Espanya en repetides ocasions durant la Guerra Civil i va realitzar reportatges a diferents fronts de guerra. A Cerro Murciano (Còrdova) el 5 de setembre de 1936 va fer la seva fotografia bèl·lica més famosa.

El matí del diumenge 15 de gener de 1939, Capa va sortir de Barcelona per la carretera de València en direcció a Tarragona. Les imatges que va captar al llarg d'aquella jornada són les que s'exhibeixen en aquesta exposició.

La Segona Guerra Mundial va significar una nova experiència bèl·lica de Robert Capa. El tornem a trobar el 6 de juny de 1944, amb les tropes aliades en el desembarcament de Normandia, a la platja d'Omaha.

El 1948 va fotografiar la Primera Guerra Àrab-Israeliana, i el 1954 la d'Indoxina (l'actual Vietnam). El 25 de maig d'aquest any, mentre avançava amb les tropes franceses i governamentals vietnamites per la carretera de Nam Dinh a Thai Binh, va trepitjar una mina antipersonal col·locada pel Vietminh que el va matar a l'instant. Va ser enterrat provisionalment a Hanoi fins que les seves restes es van poder traslladar al cementiri d'Amawalk, a uns 48 quilòmetres de Nova York.

El 15 de gener de 1939 a Tarragona

Una de les fotografies que s'exhibeix a l'exposició facilitada per l'International Center of Photography

“He vist centenars de milers de persones fugir d'aquesta manera a dos països, Espanya i la Xina. I m'aterra pensar que uns altres centenars de milers que encara viuen en pau a altres països, algun dia massa proper hauran de fer el mateix camí. Perquè al llarg dels darrers tres anys el món on volíem viure ha pres aquesta fatídica direcció”

ROBERT CAPA, 15 DE GENER DE 1939

L'Exèrcit de l'Ebre, que juntament amb el de l'Est formava l'Exèrcit Popular de la República a Catalunya, sota les ordres del coronel Juan Modesto Guillotto, es veu impotent de contrarestar l'ofensiva de les tropes franquistes iniciada el 23 de desembre de 1938. El consell de Ministres del govern de la República decreta la mobilització general el 12 de gener de 1939. El diumenge 15 de gener, a primera hora del matí, les tropes franquistes de la *105a Divisió del Cuerpo del Ejército Marroquí*, a les ordres del general Juan Yagüe, procedents de Cambrils, i les de la *1a Bandera de la Falange Tradicionalista de la 5a Divisió de Navarra*, manada pel general José Solchaga, avançant per la carretera de Lleida, es disposen a ocupar Tarragona.

A la mateixa hora, Robert Capa i un grup de corresponsals estrangers surten de la capital catalana en cotxe en direcció al front, per la carretera de València.

Només pot arribar fins a la rambla Nova de Tarragona. Va anar retrocedint amb els refugiats més rassegats per la mateixa carretera per on havia circulat hores abans.

El reportatge que Capa va fer el 15 de gener el va revelar l'endemà. Consta d'un total de 101 imatges. Aquest mateix dia va fer còpies fotogràfiques de les tires de negatius a la mateixa mida que aquests -contactes en l'argot professional-, les va enganxar en un quadern, les va numerar i va seleccionar-ne algunes per fer-ne les primeres ampliacions. No s'han pogut localitzar els negatius d'aquest reportatge i només s'han recuperat les 29 imatges que ell va ampliar, més una que Capa va positivar dues vegades, una per l'anvers i l'altra pel revers del clixé. En total, 30.

Aquestes 30 fotografies Capa les va enviar a diferents publicacions internacionals. La resta, probablement, mai no les va arribar a ampliar.

L'exposició es completa amb 21 fotografies més de Robert Capa, també de la Guerra Civil, d'altres indrets de Catalunya i d'Espanya.